

ŞİKAYET NO : 02.2013/805
KARAR TARİHİ : 04/04/2014

RET KARARI

ŞİKAYET EDİLEN İDARE

- : 1) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
2) Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü

ŞİKAYETİN KONUSU

- : Şikayetçinin, Mühendislik Tamamlama Programı kapsamında belirlenen derslerin üniversite tercihleri yapılmadan önce ilan edilmemesi dolayısıyla mağdur olduğunu Cumhuriyet Üniversitesinin 18 fark dersi belirlediğini belirterek programa dahil üniversiteler arasındaki ders farklılıklarının giderilmesi, kişilerin Teknik Eğitim Fakültesinde aldığı derslerden muaf tutulması ve YÖK'ün 23.09.2013 tarihli yazısının düzeltilerek, fark derslerinin mühendislik tamamlama programı öğrencilerinin mezun oldukları Teknik Eğitim Fakültesinden aldığı onaylı ders içeriği ve transkriptlere göre belirlenmesi talebi hakkındadır.

ŞİKAYET BASVURU TARİHİ

- : 07.10.2013

I.USÛL

A. Şikayet Başvuru Süreci

1) Kurumumuza elektronik posta yoluyla ulaşan ve 07.10.2013 tarih ve 8847 sayılı evrak kayıt numarası ile kayda alınan şikâyet başvurusu, şikâyetçi ..... tarafından yapılmıştır. Şikâyet başvurusunun karara bağlanması için 28.03.2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş, 02.2013/805 şikâyet no.lu ret önerisiyle Kamu Başdenetçisine sunulmuştur

B. Ön İnceleme Süreci

2) Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği uyarınca Mühendislik Tamamlama Programı kapsamında fark derslerinin belirlenmesi yetkisi Üniversitelerarası Kurul'un onayı alınmak suretiyle YÖK'te bulunmakta ise de fark derslerinde ders değişikliğine ve/veya artışına gidilmesine ilişkin yetkinin üniversite senatolarına verilmesi, ders intibakları konusundaki asli yetkinin de 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun (18/5) maddesi uyarınca üniversitelerin Fakülte Yönetim Kurullarında olması dolayısıyla konuyla ilgili karar alıcı idare olarak Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü de tespit edilerek re'sen taraf olarak kabul edilmiştir.

3)Yapılan ön inceleme neticesinde; Şikâyet başvurusunda idari başvuru yollarının tüketilmesi dışındaki başvuru koşullarını taşıdığı tespit edilmiştir. Ancak şikâyetçinin kayıtlı olduğu programın 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun'un (3/e) maddesi uyarınca 1 yıl süreli bir program olması sebebiyle şikâyet konusunun çözümlenmesinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunduğu kanaatine varıldığından, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17. maddesinin dördüncü fıkrası ve Kurum Yönetmeliğinin 12. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca idari başvuru yollarının tüketilmesi koşulu aranmaksızın inceleme ve araştırma aşamasına geçilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

4) Şikâyetçi Kurumumuza yapmış olduğu başvurusunda, Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programında verilecek fark derslerinin 21.07.2013 tarihinde Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından gerçekleştirilen Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Sınavına ilişkin başvuru kılavuzunda ve tercih kılavuzunda yer almadığını, bu nedenle üniversite tercihini aile durumu, çalışma durumu vb. etkenleri dikkate alarak yaptığını, bu şekilde yaptığı tercihleri doğrultusunda Cumhuriyet Üniversitesi İkinci Öğretim Makine Mühendisliği Bölümü'ne yerleştiğini ;Üniversitede 18 fark dersinin belirlendiğini ancak YÖK tarafından üniversitelere gönderilen 23.09.2013 tarihli yazı doğrultusunda üniversiteler tarafından mühendislik tamamlama programları için farklı sayılarda fark dersleri belirlendiğini, diğer üniversitelerin Makine Mühendisliği Bölümlerinde daha az sayıda fark dersi belirlendiğini, bunun eşitlik ilkesine sığmadığını, hangi üniversitede hangi fark derslerinin verileceğini önceden bilse idi tercihlerini buna göre belirleyebileceğini belirterek üniversiteler arasındaki ders farklılıklarının giderilmesi, kişilerin Teknik Eğitim Fakültesinde aldığı derslerden muaf tutulması ve YÖK'ün 23.09.2013 tarihli yazısının düzeltilerek, fark derslerinin mühendislik tamamlama programı öğrencilerinin mezun oldukları Teknik Eğitim Fakültesinden aldığı onaylı ders içeriği ve transkriptlere göre belirlenmesini talep etmektedir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

5) Şikâyet edilen idare Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'ndan (YÖK) 07.11.2013 tarih ve 6505 sayılı ve 30.01.2014 tarih ve 816 sayılı yazılarımızla bilgi ve belge istenmiştir. YÖK'ten alınan 13.12.2013 tarih ve 8707 sayılı ilk cevabi yazıda 3795 sayılı "Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında" Kanun'un 4 üncü maddesi uyarınca YÖK tarafından hazırlanan ve 07.08.1992 tarih ve 21308 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri" Yönetmeliği çıkarıldığı; belirtilen Kanun ve Yönetmelik hükümleri doğrultusunda 2006 yılına kadar Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Programlarının sürdürüldüğü, 2006 yılından itibaren sözkonusu programların üniversitelerin fiziki imkânsızlıkları, öğretim elemanlarının ders yüklerinin yoğun olması, ilgili

üniversiteler tarafından kontenjan ayrılmaması nedeniyle devam ettirilemediği, ancak 2013 yılında yeniden açılabilirdiği belirtilmiştir. Söz konusu tamamlama programına ilişkin sınavın 21.07.2013 tarihinde ÖSYM tarafından gerçekleştirildiği ve sınava Teknik Eğitim Fakülteleri bünyesinde yer alan 24 farklı bölümden mezunların başvurduğu, 52 devlet üniversitesinde Mühendislik Tamamlama Programları için 2791 kontenjan ayrıldığı belirtilerek konuya ilişkin YÖK Yürütme Kurulu Kararları ile Genel Kurul Kararları ve ekleri gönderilmiştir.

6)YÖK'ün 30.01.2014 tarih ve 816 sayılı yazımıza cevaben gönderilen 17.03.2014 tarih ve 1183 sayılı yazısında ise, mevzuatta belirtildiği üzere, Yükseköğretim Kurulu Çalışma Grubu ile Üniversitelerarası Kurul'un, Teknik Eğitim Fakültesi müfredatı ile Mühendislik Fakültesi müfredatlarını karşılaştırarak Mühendislik Tamamlama Programındaki dersleri belirledikleri, bu nedenle ders muafiyetinin söz konusu olmadığı belirtilmiştir. Yazıda ayrıca, üniversitelerin muafiyet kararı veremeyecekleri; ancak on dersten az olmamak üzere, belirlenen derslerde üniversite senatosu tarafından en fazla % 30 oranında değişiklik ve %50 oranında artırım yapılabileceği ifade edilmiştir.YÖK'ün bahsi geçen yazısında, Mühendislik Tamamlama Programının müfredatının hazırlanması amacıyla YÖK Yürütme Kurulu tarafından Müfredat Çalışma Komisyonu kurulduğu, Müfredat Çalışma Komisyonu tarafından alt komisyonlar oluşturulduğu, Kurulan alt komisyonların her bir mühendislik tamamlama programının derslerini önerdiği, Müfredat Çalışma Komisyonunun önerilen dersleri üniversiteler tarafından %30 değişiklik yapılabilecek şekilde kabul ettiği, Komisyon tarafından üniversitelere derslerde %30 değişiklik yapma yetkisi verilmek suretiyle kabul edilen ve Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'na sunulan tamamlama programlarını Üniversitelerarası Kurul'un üniversitelere derslerde en fazla % 50 oranında artırım yapabilecek şekilde yetki vererek kabul ettiği, Yükseköğretim Kurulu Çalışma Grubu ile Üniversitelerarası Kurul'un, Teknik Eğitim Fakültesi müfredatı ile Mühendislik Fakültesi müfredatlarını karşılaştırarak Mühendislik Tamamlama Programındaki dersleri belirledikleri, bu nedenle öğrenciler için ders muafiyetinin söz konusu olmadığı, üniversitelerin muafiyet kararı veremeyecekleri; ancak on dersten az olmamak üzere, belirlenen derslerde üniversite senatosu tarafından en fazla % 30 oranında değişiklik ve % 50 oranında artırım yapabileceği, üniversitelerin öğrencileri ikinci öğretimde olmayan dersler için birinci öğretime ya da birinci öğretimde olmayan dersler için ikinci öğretime ya da Türkçe eğitim veren başka bir devlet üniversitesine yönlendirebileceği; ama olmayan dersler için 2014-2015 eğitim-öğretim yılına yönlendiremeyeceği, 6111 sayılı Kanunla değiştirilen 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 44'üncü maddesi uyarınca yükseköğretim kurumlarından ilişik kesme işleminin kaldırıldığı dikkate alınarak; kayıt yaptırdıktan sonra öğrencilerin kayıt dondurabileceği, programın toplam öğretim süresi iki yıl olmasına rağmen idareden ve/veya öğrenciden kaynaklanan sebeplerle eğitimini uzatmak zorunda kalan öğrencilerin katkı payı/öğrenim ücretini ödemek zorunda oldukları, bunun dışındaki uygulamalar için ilgili kanun maddesinde değişiklik yapılması gerektiği, derslerin çakışması halinde Mühendislik Tamamlama Programı öğrencileri için ek sınıf açılmasının mümkün olmadığı, zira program öğrencilerinin diğer öğrencilerle beraber derslere devam etmek zorunda oldukları belirtilmiştir.

7) 06.11.2013 tarih ve 6477 sayılı yazımızla bilgi ve belge istenen Cumhuriyet Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanlığından alınan 27/11/2013 tarih ve 5360 sayılı cevabi yazıda şikayetçi ..... Üniversitenin öğrencisi olduğu teyit edilmiştir. Üniversitenin yazısından şikayetçinin muafiyet talebiyle ilgili olarak Makine Mühendisliği Bölümü'ne herhangi bir muafiyet başvurusunda bulunmadığı anlaşılmaktadır. Yazıda, anılan program kapsamında alınacak derslerin YÖK'ün 23.09.2013 tarih ve 7153 sayılı yazısı ile bildirilmiş olduğu, sözkonusu yazıya **istinaden**

Makine Mühendisliği Bölümü için 27.09.2013 tarih ve 18 sayılı Bölüm Kurulu 1 no'lu Kararı ve 08.10.2013 tarih ve 42 sayılı toplantının 13 no'lu Mühendislik Fakültesi Yönetim Kurulu Kararı ile Mühendislik Tamamlama Programına verilecek derslerin belirlendiği ve devam etmekte olan lisans eğitiminin 8 yarıyıllık eğitim ders dağılımı esas alınarak düzenlenen ders programının öğrencilere ivedilikle bildirildiği belirtilmiştir. Söz konusu yazıda ayrıca, şikayetçinin bölümü için 18 ders belirlendiği iddiasının doğru olmadığı, YÖK'ün belirlediği dersler haricinde ders verilmediği, Ancak, YÖK'ün belirlediği derslerin Bölüm lisans programında okutulan karşılığı derslerin bazılarının 1 ve 2 olarak verildiği, bu nedenle ders sayısı artmış gibi görünmekte ise de öğrenciye YÖK'ün belirlediği derslerin dışında hiçbir isim ve içerik farklılığı olan ders verilmediği ifade edilmiştir.

C. Olaylar

8) Şikayetçi, Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Talaşlı Üretim Öğretmenliği Bölümü'nden mezun olmuş ve Mühendislik Tamamlama Programı kapsamında yapılacak sınavlara katılmaya hak kazanmıştır. 21.07.2013 tarihinde Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından gerçekleştirilen Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Sınavına girmiştir. Anılan program kapsamında 2013-2014 eğitim-öğretim yılı için Cumhuriyet Üniversitesi İkinci Öğretim Makine Mühendisliği Bölümü'ne yerleşmiştir.

9) Mühendislik Tamamlama Programı çerçevesinde kayıtlı olduğu Makine Mühendisliği Bölümünde 18 fark dersi belirlendiğini, farklı üniversitelerde sözkonu bölüm için daha az sayıda fark dersinin belirlendiğini, bunun eşitlik ilkesine sığmadığını, hangi üniversitede hangi fark derslerinin verileceğini önceden bilse idi tercihlerini buna göre belirleyebileceğini belirterek, üniversiteler arasındaki ders farklılıklarının giderilmesi, kişilerin Teknik Eğitim Fakültesinde aldığı derslerden muaf tutulması ve YÖK'ün 23.09.2013 tarihli yazısının düzeltilerek, fark derslerinin mühendislik tamamlama programı öğrencilerinin mezun oldukları Teknik Eğitim Fakültesinden aldığı onaylı ders içeriği ve transkriptlere göre belirlenmesi talebiyle 07.10.2013 tarihinde Kurumumuza başvurmuştur.

B. Şikâyet Konusuna İlişkin Uygulamalar

10) Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 23.05.1996 tarih, 1994/610 esas ve 1996/323 sayılı kararında; 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Bitirenlere Ünvan Verilmesi Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulunca çıkarılan ve 7.8.1992 günlü, 21308 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliğinin 3,4,5 ve 6/2 nci maddelerinin iptali istemiyle açılan dava sonucunda; Danıştay Sekizinci Dairesince verilen ve davanın reddine ilişkin bulunan 30.3.1994 günlü, 1994/928 sayılı karara karşı, taraflarca karşılıklı olarak yapılan temyiz isteminde dava konusu Yönetmeliğin; 3795 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile davalı idareye verilen yetkiye dayanılarak yürürlüğe konulduğu ve teknik öğretmen ünvanını kazandıran programların yüksek öğrenim kurumlarındaki mühendislik programları ile doğrudan ilgili olmadığı belirtilmiştir, görülmüştür.

D. Kamu Denetçisi Serpil Çakın'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

11) İlgili Kamu Denetçisi şikayet başvurusunun çözümü amacıyla Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Dekanlığı ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından şikayet konusu uygulamaya ilişkin bilgi ve belgelerin örneğini talep etmiş; ilgili idareler tarafından konuya ilişkin bilgi ve belgeler gönderilmiştir

III-HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A- İlgili Mevzuat

12) Anayasa'nın 5'inci maddesinde, Devletin temel amaç ve görevleri, "...kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.", 42'inci maddesinde "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir." hükümleri yer almaktadır.

13) Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 26. Maddesinin 1'inci fıkrasında herkesin eğitim hakkına sahip olduğu, Yükseköğretimin, yeteneklerine göre herkese tam bir eşitlikle açık olması gerektiği belirtilmiştir.

14) 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun'un "Unvanlar" başlıklı 3. maddesinin (d) bendinde "Lise üstü dört yıl süreli yüksek teknik öğretim gören erkek teknik öğretmen okulu, erkek teknik yüksek öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu ve teknik eğitim fakültesi mezunları ile kız teknik öğretmen okulu, kız teknik yüksek öğretmen okulunun ve mesleki eğitim fakültesinin teknik eğitim veren bölümlerinden mezun olanlara "teknik öğretmen". (e) bendinde "Teknik öğretmen unvanını kazananlar için ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en fazla iki varı yıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere dallarında "mühendis" unvanı verilir." Mühendislik Programlarının Düzenlenmesi başlıklı 4'üncü maddesinde "Teknik öğretmenler için düzenlenecek mühendislik programlarının uygulama esas ve usulleri, Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir". Mühendislik Programlarının Uygulanması başlıklı 5'inci maddesinde ise "Teknik öğretmenler için düzenlenecek mühendislik programları, bu Kanunun yayımını izleyen ilk öğretim yılından itibaren ilgili fakültelerce uygulamaya konulur." hükümleri yer almaktadır.

15) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 18'inci maddesinin (b) bendinin 5'inci alt bendinde "Öğrencilerin kabulü, ders intibakları ve çıkarılmaları ile eğitim - öğretim ve sınavlara ait işlemleri hakkında karar verme yetkisinin" Fakülte Yönetim Kurulu'nda olduğu hükme bağlanmıştır.

16) 07.08.1992 tarih ve 21308 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği'nin; Müfredat Programlarının Hazırlanması ve Onaylanması başlıklı 4'üncü maddesinde, "Tamamlama programlarında uygulanacak müfredat programları mühendislik fakültelerinin lisans programları esas alınmak suretiyle teknik öğretmenlik programlarının müfredatı ile

mühendislik lisans programlarının müfredatı arasındaki farklılıkları giderecek şekilde hazırlanır.

Müfredat programları bir Yükseköğretim Kurulu Üyesinin koordinatörlüğünde, teknik eğitim fakülteleri öğretim üyeleri arasından üç, mühendislik fakültesi öğretim üyeleri arasından üç üye olmak üzere Yükseköğretim Yürütme Kurulunca seçilen yedi kişilik bir komisyonca birinci fıkra hükümlerine uygun olarak hazırlanır. Komisyon, gerektiğinde ilgili alanlarda görevli öğretim üyelerinden alt komisyon oluşturabilir. Müfredat programları Üniversitelerarası Kurul tarafından onaylandıktan sonra uygulanmaya konulur."

Eğitim Süresi başlıklı 5'inci maddesinde "Tamamlama programlarının süresi iki yarıyıldır. Ancak, programı bu sürede bitiremeyenlere iki yarıyıl ek süre verilir. Bu sürenin sonunda da başarılı olamayanların programla ilişkileri kesilir."

Tamamlama Programlarının Uygulanması başlıklı 7'nci maddesinde ise "Tamamlama programlarını uygulayacak olan teknik eğitim fakülteleri öğretim üyeleri, laboratuvar, teçhizat, atölye, stüdyo ve diğer imkanlar değerlendirilmek suretiyle Yükseköğretim Genel Kurulunca belirlenir. Tamamlama programlarının uygulanmasından ilgili fakülte dekanı sorumludur."

Ders Verecek Öğretim Üyeleri başlıklı 7'nci maddesinde de, " tamamlama programlarında yer alan mühendislik dersleri, mühendislik unvanına sahip öğretim üyeleri tarafından verilir." hükümleri yer almaktadır.

B. KAMU DENETÇİSİ SERPİL ÇAKIN'IN KAMU BAŞDENETÇİSİNE ÖNERİSİ

17)Şikâyetçinin, Mühendislik Tamamlama Programlarında üniversitelerce verilecek fark derslerinin ÖSYM tarafından yayınlanan sınav giriş ve tercih kılavuzlarında yer almaması nedeniyle tercihlerini buna göre yapamadığı iddiasına ilişkin şikâyetinin kabulünü; Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğünce Mühendislik Tamamlama Programında fazla sayıda ders belirlendiği iddiası ile Üniversiteler arasındaki ders farklılıklarının giderilmesi, zorunlu tutulan fark derslerinin mühendislik tamamlama programı öğrencilerinin mezun oldukları Teknik Eğitim Fakültesinden aldığı onaylı ders içerikleri ve transkriptlere göre belirlenerek daha önce Teknik Eğitim Fakültesinde okurken aldığı bazı derslerden muaf tutulmaması hakkındaki şikâyetlerinin reddini önemmiştir.

B- Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekçe

18) 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun'un 4. maddesi doğrultusunda hazırlanan 07.08.1992 tarih ve 21308 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Tamamlama Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği çerçevesinde 2006 yılından sonra 2013 yılında yeniden Mühendislik Tamamlama Programının açılmasına karar verilmiştir. Anılan Program çerçevesinde 21 Temmuz 2013 tarihinde ÖSYM tarafından sınav gerçekleştirilmiş, öğrenci adaylarının üniversite tercihleri 11-16 Eylül 2013 tarihleri arasında alınmıştır. Yapılan yerleştirme işlemi sonucunda şikâyetçi Cumhuriyet Üniversitesi İkinci Öğretim Makine Mühendisliği Bölümü'ne yerleştirilmiştir.

19)Mühendislik Tamamlama Programı çerçevesinde kayıtlı olduğu Makine Mühendisliği Bölümünde

18 fark dersi belirlendiğini iddia eden şikayetçi, farklı üniversitelerde sözkonu bölüm için daha az sayıda fark dersinin belirlendiğini, bunun eşitlik ilkesine uygun olmadığını, hangi üniversitede hangi fark derslerinin verileceğini önceden bilmesi halinde tercihlerini buna göre belirleyebileceğini belirterek, üniversiteler arasındaki ders farklılıklarının giderilmesi, kişilerin Teknik Eğitim Fakültesinde aldığı derslerden muaf tutulması ve YÖK'ün 23.09.2013 tarihli yazısının düzeltilerek, fark derslerinin mühendislik tamamlama programı öğrencilerinin mezun oldukları Teknik Eğitim Fakültesinden aldığı onaylı ders içeriği ve transkriptlere göre belirlenmesi talebiyle 07.10.2013 tarihinde Kurumumuza başvurmuştur.

20) Mühendislik Tamamlama Programlarında üniversitelerce verilecek fark derslerinin Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezince yayınlanan sınav giriş ve tercih kılavuzlarında yer almaması nedeniyle tercihlerini buna göre yapamadığı şikayetine ilişkin olarak; ÖSYM tarafından yapılan lisans düzeyindeki diğer tüm yükseköğretim programları için hazırlanan sınava giriş ve tercih kılavuzları incelendiğinde, tercih yapılacak üniversitelerde verilen derslere ilişkin bilgilerin bahse konu kılavuzlarda yer almadığı görülmüştür. Bu itibarla, Mühendislik Tamamlama Programlarında ilgili üniversitelerce verilecek derslerin sınava giriş ve tercih kılavuzunda yayınlanmaması genel uygulamaya uygun olduğundan yapılan işlemde hakkaniyet ölçütlerine aykırılık tespit edilmemiştir.

21) Şikayetçinin Cumhuriyet Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümünde fazla sayıda ders belirlendiği iddiası ile Üniversiteler arasındaki ders farklılıklarının giderilmesi hakkındaki şikayetine ilişkin olarak; 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun'un Mühendislik Programlarının Düzenlenmesi başlıklı 4'üncü maddesinde ise; Teknik öğretmenler için düzenlenecek mühendislik programlarının uygulama esas ve usulleri, Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

22) Bahsi geçen Kanun uyarınca düzenlenip 07.08.1992 tarih ve 21308 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği'nin; Müfredat Programlarının Hazırlanması ve Onaylaması başlıklı 4'üncü maddesinde: "Tamamlama programlarında uygulanacak müfredat programları mühendislik fakültelerinin lisans programları esas alınmak suretiyle teknik öğretmenlik programlarının müfredatı ile mühendislik lisans programlarının müfredatı arasındaki farklılıkları giderecek şekilde hazırlanır. Müfredat programları bir Yükseköğretim Kurulu Üyesinin koordinatörlüğünde, teknik eğitim fakülteleri öğretim üyeleri arasından üç, mühendislik fakültesi öğretim üyeleri arasından üç üye olmak üzere Yükseköğretim Yürütme Kurulunca seçilen yedi kişilik bir komisyonca birinci fıkra hükümlerine uygun olarak hazırlanır. Komisyon, gerektiğinde ilgili alanlarda görevli öğretim üyelerinden alt komisyon oluşturabilir. Müfredat programları Üniversitelerarası Kurul tarafından onaylandıktan sonra uygulanmaya konulur." hükümleri yer almaktadır.

23) Anılan Yönetmeliğin 4'üncü maddesinin (b) bendi uyarınca Mühendislik Tamamlama Programlarında uygulanacak müfredat programlarının hazırlanması amacıyla YÖK Yürütme Kurulu tarafından alınan 13.03.2013 tarih ve 2013.08.1750 sayılı Kararla yedi kişilik "Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Tamamlama Programları Müfredat Çalışma Komisyonu" oluşturulmuştur. Aynı hüküm doğrultusunda, ilgili alanlarda görevli öğretim üyelerinden oluşturulan alt komisyonların her bir mühendislik tamamlama programı için hazırladıkları müfredat çalışmalarını 13.03.2013 tarihinde tamamladıkları tespit edilmiştir. YÖK'ten alınan 17.03.2014 tarih ve 1183 sayılı yazıda Müfredat Çalışma Komisyonu'nun alt komisyonlar tarafından her bir mühendislik bölümü için belirlenen fark ders programlarını, programlarda üniversitelerin %30 oranında değişiklik

yapabileceği şekilde kabul ettiği bildirilmiştir. YÖK Başkanlığı'nın 16.04.2013 tarih ve 19453 sayılı yazısıyla Müfredat Hazırlama Komisyonu tarafından hazırlanan mühendislik tamamlama programı alanları ve müfredat programlarının Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'na gönderildiği anlaşılmaktadır.

24) Üniversitelerarası Kurul'un 24.04.2013 tarih ve 4530 sayılı cevabi yazısında, Teknik Eğitim Fakültesinde bulunan programların mühendislik lisans tamamlama programı karşılıklarının YÖK'ün 16.04.2013 tarih ve 19453 sayılı yazısının ekinde iletilen listede verildiği şekliyle eşleştirilmesinin uygun olduğuna ve müfredat programlarının en fazla % 50 oranında artınlıp artınılmaması hususunun üniversitelerce belirlenmesinin uygun olduğuna ilişkin raporun kabulüne karar verildiği belirtilmiştir.

25) Yükseköğretim Kurulu'nun 02.05.2013 tarih ve 2013.05.639 sayılı Genel Kurul Kararıyla, Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programına ilişkin olarak anılan Yönetmeliğin 4'üncü maddesi uyarınca kurulan komisyon tarafından hazırlanan alanlar ve müfredat programları hakkında Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'nın uygun görüşü çerçevesinde açılacak programlar belirlenmiş, müfredat programlarının % 50 oranında artınlıp artınılmaması hususunun üniversitelerce belirlenmesine karar verilmiştir.

26) YÖK'ün 23.09.2013 tarih ve 7153 sayılı yazısıyla, Üniversitelere Teknik Öğretmenler için Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulamasına Dair Açıklama, Tamamlama Programı Açılan Mühendislik Alanları ve Mühendislik Tamamlama Programında Verilecek Derslere ilişkin bilgileri iletmiştir. Bahse konu yazıda "farklı teknik öğretmenlik programlarından mezun olanların aynı mühendislik lisans tamamlama programına yerleşebileceklerinin görüldüğü, Mühendislik Tamamlama Programına yerleşen bir adayın Mühendislik Tamamlama Programları Çalışma Komisyonu tarafından belirlenen derslerden en az on temel mühendislik dersini almasının zorunlu olduğu, Üniversitelerin, Mühendislik Tamamlama Programlarını uygularken adayın mezun olduğu teknik öğretmenlik programı ile katılacağı mühendislik tamamlama programına göre on dersten az olmamak üzere, tamamlama için belirlenen derslerde üniversite senatosu tarafından % 30 oranında değişiklik ve en fazla %50 oranında artış yapılabileceği" belirtilmiştir.

27) YÖK'ün bahsi geçen yazısına uygun olarak, Cumhuriyet Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü için 27.09.2013 tarih ve **18/1 sayılı Bölüm Kurulu ve 08.10.2013 tarih ve 42/18 sayılı Fakülte Yönetim Kurulu Kararıyla** Mühendislik Tamamlama Programı kapsamındaki öğrenciler için aşağıdaki dersler belirlenmiştir:

	YÖK tarafından belirlenen dersler	İntibak Sonrası Makine Mühendisliği Bölümü'nde Alınması Gereken Dersler	Açıklama
1	Mühendislik Matematiği	Mühendislik Matematiği	Değişiklik Yok
2	Diferansiyel Denklemler	Diferansiyel Denklemler	Değişiklik Yok
3	Akışkanlar Mekaniği	Akışkanlar Mekaniği I Akışkanlar Mekaniği II	Değişiklik Yok
4	Termodinamik	Termodinamik I Termodinamik II	Değişiklik Yok
5	Dinamik	Dinamik I Dinamik II	Değişiklik Yok
6	Mukavemet	Mukavemet I Mukavemet II	Değişiklik Yok
7	İmal Usulleri	Üretim Yöntemleri	Değişiklik Yok
8	Isı Geçişi	Isı Transferi I Isı Transferi II	Değişiklik Yok
9	Makine Elemanları	Makine Elemanları I Makine Elemanları II	Değişiklik Yok
10	Sistem Dinamiği ve Kontrolü	Otomatik Kontrol	Değişiklik Yok
11	Makina Dinamiği	Makina Dinamiği	Değişiklik Yok
12	Mekanizmalar	Mekanizma Tekniği	Değişiklik Yok

28)Belirtilen listede YÖK tarafından üniversitelere bildirilen derslere ek yapılmadığı, ancak bazı derslerin lisans programında okutulan karşılıklarının iki bölüm halinde verildiği, şikayetçinin derslerin iki bölüm halinde verilmesini "derslerde artışa gidildiği" şeklinde yorumladığı anlaşılmaktadır. YÖK'ün 23.09.2013 tarih ve 7153 sayılı yazısının ekinde üniversitelere iletilen farklı mühendislik tamamlama programlarının ders listelerinin incelenmesinden, iki bölüm halinde verilen derslerden sadece birinin zorunlu olması halinde bunun listede özellikle belirtildiği görülmektedir. Örneğin, Enerji Sistemleri Mühendisliği Tamamlama Programında sadece "Termodinamik II" ve "Akışkanlar Mekaniği II" derslerinin yer aldığı, "Termodinamik I" ve "Akışkanlar Mekaniği I"ın yer almadığı görülmektedir. Makine Mühendisliği Tamamlama Programında ise hiçbir derste böyle bir ayrıma gidilmediği görülmekte, buradan lisans programında iki bölüm halinde verilen dersler varsa, her iki bölümün de öğrenciler için zorunlu olduğu anlaşılmaktadır. Belirtilen nedenle, Mühendislik Fakültesi Yönetim Kurulu tarafından Makine Mühendisliği için belirlenen ders programının YÖK tarafından bildirilen Mühendislik Tamamlama Programlarına ilişkin esaslara uygun olduğu görülmektedir.

29)Öte yandan, 2547 sayılı Kanunun verdiği yetkiler doğrultusunda bilimsel özerkliği bulunan üniversitelerin, kendi eğitim politikaları çerçevesinde lisans, yüksek lisans, doktora vb. yükseköğretim programları için belirledikleri ders programlarının içerik ve sayısal olarak birbirinden farklılık gösterebildiği göz önüne alındığında, üniversitelerin mevcut lisans programları doğrultusunda usulüne uygun olarak nihai hali belirlenen mühendislik tamamlama programları arasında derslerin sayısı ve içeriği açısından oluşacak farklılıkların da doğal olduğu değerlendirilmektedir. Belirtilen nedenle, Mühendislik Fakültesi Yönetim Kurulu tarafından Makine Mühendisliği için belirlenen ders programının YÖK tarafından bildirilen Mühendislik Tamamlama Programlarına ilişkin esaslara uygun olduğu görülmektedir. 2547 sayılı Kanunun verdiği yetkiler doğrultusunda bilimsel özerkliği bulunan üniversitelerin, kendi eğitim politikaları çerçevesinde lisans, yüksek lisans, doktora vb. yükseköğretim programları için belirledikleri ders programlarının içerik ve sayısal olarak birbirinden farklılık gösterebildiği göz önüne alındığında, üniversitelerin mevcut lisans programları doğrultusunda usulüne uygun olarak nihai hali belirlenen mühendislik tamamlama programları arasında derslerin sayısı ve içeriği açısından oluşacak farklılıkların da doğal olduğu değerlendirilmektedir. Bu nedenle şikayetçinin, Cumhuriyet Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü'nde diğer üniversitelere göre fazla sayıda ders belirlendiği yönündeki iddiasının yükseköğretim kurumlarının işleyiş esaslarına uygun olmadığından şikayet konusu üniversite işleminde hukuka ve hakkaniyete aykırılık tespit edilmemiştir.

30)Şikayetçinin YÖK'ün ilgili yazısının düzeltilerek fark derslerinin mühendislik tamamlama programı öğrencilerinin mezun oldukları Teknik Eğitim Fakültesinden aldığı onaylı ders içerikleri ve transkriptlere göre belirlenmesi ve muafiyet talebine ilişkin şikayeti ile ilgili olarak bu hususda; Mühendislik Tamamlama Programı kapsamında ilgili Kanun ve Yönetmeliğe uygun olarak hazırlandığı tespit edilen müfredat programlarının bahse konu eğitimin ilke ve amaçları doğrultusunda düzenlenmesi bilimsel özerkliğin doğal bir sonucudur. Bu çerçevede üniversiteler tarafından belirlenen akademik standartlar doğrultusunda verilen eğitimle alanlarında gerekli nosyonu kazanacak öğrenciler için ders müfredatlarının hazırlanması ve her bir öğrencinin belirlenen derslerden sorumlu olacaklarının öngörülmesi bahsi geçen mevzuatla belirlenen yetki ve takdir hakkı marjına uygundur.

31) Diğer taraftan şikayetçiye verilen derslerin bir bölümü önceden alınan derslerle benzer nitelikte görünse bile söz konusu derslerin teknik eğitim fakülteleri müfredatında eğitimci yetiştirme disiplin ve formasyonu çerçevesinde; mühendislik fakülteleri müfredatında ise mühendislik disiplini ve formasyonu çerçevesinde, her iki ayrı alanın uzmanı olan farklı nosyonlara sahip eğiticiler tarafından işlenecekleri göz önüne alındığında Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programına kayıtlı öğrencilerin ilgili yükseköğretim kurumları tarafından belirlenen müfredattaki tüm derslerden sorumlu tutulmalarında hakkaniyet ölçütlerine aykırılık tespit edilmemiştir

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Davaya Açılma Süresinin Yeniden Başlaması

17) 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, durmuş olan dava açılma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı yolu

18) 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40.maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 60 günlük dava açılma süresinden arta kalan süre içinde Sivas İdare Mahkemesine yargı yolu açıktır

V. KARAR

Açıklanan gerekçelerle; şikayetin REDDİNE,
Kararın şikayetçi ile Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğüne ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına tebliğine,
Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi